

OBSAH

Divadelníkem proti své vůli 13

Studie, recenze, referáty 15—108

PRVNÍ SETKÁNÍ S DRAMATEM A DIVADLEM 17

- Poznámky o Janošíkovi 17 / Heinrich von Kleist, Penthesilea 22 /
Émile Verhaeren, Hélène de Sparte 25 / Několik nových dramát francouzských 28 /
I. Henri Ghéon, Chléb 28 / II. G. Chennevière, Jaro 31 /
III. Jules Romains 35

REFERÁTY 1910—1921 41

- Oidipus 41 / Gerhart Hauptmann, Die Ratten 42 /
Tristan Bernard, Neznámý tanečník 44 / T. M. Plauta Menaechmové 45 /
Henrik Ibsen, Stavitel Solness 47 / F. V. Krejčí, Redakce 49 /
Molièrův Misanthrop 50 / Gerhart Hauptmann, Červený kohout 51 /
A. Guinon, Štěstí 52 / Julius Zeyer, Neklan 52 / Ludwig Fulda, Pán a sluha 54 /
Maurice Maeterlinck, Modrý pták 55 / Paul Apel, Cesta do pekla 56 /
Na okraj českých veseloher 57 / V. A. Krylov, Divoška 58 / Večer hrůzy 59 /
Romain Rolland, Montespanová 60 / Lajos Bóczi, Polibek 61 /
Jan Amos Komenský, Diogenes Kynik znovu naživu 62 /
D. S. Merežkovského Carevič Alexěj 63 / Jaques Deval, Nerozhodná 65 /
Otokar Fischer, Orloj světa 65 / Racinův Bajazet 68 / Komorní hry 69 /
Václav Kliment Klicpera, Zlý jelen 71 / Antický večer 71

PŘÍKLAD MOSKEVSKÝCH 73

- Gorkého Na dně 73 / I. D. Surgučov, Podzimní housle 74 /
A. P. Čechov, Tři sestry 75 / Knut Hamsun, Ve spárech života 76 /
Literární večer 77 / Moskevští při práci 78 / Příklad Moskevských 79

REFERÁTY 1922—1937 83

- Leopold Jessner, K jeho pohostinské režii v Německém divadle 83 /
Dramatikův stud 84 / Dramatik Luigi Pirandello 86 /
Divadlo a skutečnost 88 / Povážlivý souhlas 92 /
Milí přátelé - Dopsis V + W 92 / Předchůdcové nových časů 93

8	PĚT POHLEDŮ VE ZKRATCE	97
	Brněnská činohra	97 / Čtyřicet let 97 / Anglické divadlo 98 /
	Habima jako příklad	99 / Třicet let Chudožestvenných 100

JAK SE MÁ PSÁTI DIVADELNÍ KRITIKA 103

Novinářovy komentáře 109—178

Budova Národního divadla	111 / O druhé Národní divadlo	114 /
Chrám znovuzrození	115 / Nové divadlo	118 /
Odpověď k divadelní anketě	121 / Divadelní otázky	122 / Kam s ním? 124 /
O nové divadlo	126 / K divadelním záležitostem	128 /
Ještě o divadelních záležitostech	131 / 5000	133 / Procul negotiis 135 /
Kam s ním?	137 / O druhé divadlo v Praze	140 /
Před Hynaisovou oponou	143 / Otázka divadelní	143 /
Morálka a divadlo	146 / Případ s Ricardem Gomezem	148 /
Případ s jednou krizí	150 / Tentokrát o divadle	151 /
O budoucnost Národního divadla	153 / Když už to řekl pan ministr...	154 /
K otázce politického divadla	157	

O TAKZVANÉ KRIZI DIVADLA 161—177

1. Obecnstvo	161 / 2. Kritika	164 / 3. Dramaturgie	166 /
4. Herectví	168 / 5. Režisér	170 / 6. Autor	172 / 7. Závěry 174

Být dramaturgem 179—199

ZÁBAVNÝ DIALOG PRO PŘEDPLATITELE 181

POZNÁMKY NA OKRAJ	185
Stará historie	185 / K večeru Molièrovu 187 / Režisér odpovídá kritikovi 190 /
Eugène Labiche	191 /
Poznámka k Molièrovu Lakomci	192 / Ghéontův Chléb 193 /
Percy Bysshe Shelley, Cenci	195 /
Poznámka režisérova k Aristofanovým komédiím	197

VERŠE NA ZÁVĚR SEZÓNY 198

Pohledy ze zákulisí 201–235

ZKUŠENOSTI DRAMATURGA A REŽISÉRA	203
Eklektické divadlo	203 / Český jevištní alexandrín 205 / Umění klamu 210 /
Reprízy	212 / K vážnému slovu 214 / O řeč 216 / Divadelní praxe 218 /
Minul čas divadla?	221 / O umělecké svobodě a divadelní cenzuře 223 /
Řeč	225 / Hlavní věc 226 / Vitr do plachet 229 / Chvála režiséra 233 /
O autorech a režisérech	234

O hercích a lidech kolem divadla zblízka 237–256

Olga VI. Gzovská	239 / Čechov 241 / Bohuš Zakopal 242 / Jevrejnov 245 /
František Hlavatý	245 / Síla herectví Marie Hübnerové 246 /
Marie Ptáková	247 / František Khol 248 / Muž za scénou 249 /
Pan ředitel	250 / Dědeček divadelník 252 / Smrt Karla Vávry 253 /
Bábuška Hübnerová	254 / Starý Zelenka zemřel 256 /
Marianna Hellerová zemřela	256

O filmu a jeho postavách 257–290

Biograf	259 / Styl kinematografu 261 / A. W. F. Co. 265 /
Příznám se ovšem	270 /
Má-li se kino jednou zreformovat	270 / Není mi věcí hlavní 271 /
Chytrost nejsou žádné čáry	271 / Hranice filmu 273 / Film versus drama 274 /
Nanuk	276 / Fairbanksův úsměv 278 / Figury našeho věku 280 /
Harold Lloyd	280 / Drobeček a Dlouhonožka 281 / Kde je nebe? 282 /
Chaplin čili o realismu	284 / Nový Chaplin 287 / Conrad Veidt 288 /
Slovenská radost	289 / Země nikoho 289

K vlastní dramatické tvorbě 291–336

LOUPEŽNÍK

Předmluva ke knižnímu vydání Loupežníka	293 /
Autorova poznámka k premiéře Loupežníka	294 / V celé své práci... 295 /
Dopis M. Eliášovi	295 /

R. U. R.

- Ještě R. U. R. 296 / Nemohu si pomoci 298 / Význam R. U. R. 299 /
 Interview o divadle 301 / O slově Robot 302 / R. U. R. 303 /
 Autor Robotů se brání 303

ZE ŽIVOTA HMYZU

- Poznámky k Životu hmyzu 306 / Autoři o své hře 308 / A nyní – věřte mi... 310 /
 O pesimismu hry Ze života hmyzu 310 /
 Předmluva ke čtvrtému vydání hry Ze života hmyzu 312

VĚC MAKROPULOS

- Předmluva ke knižnímu vydání hry Věc Makropulos 315

ADAM STVOŘITEL

- Dramatikova odpověď dopisovateli 317 / Nepíšete nové drama? 318

BÍLÁ NEMOC

- Autorův výklad hry 319 / Historie jednoho námětu 322 /
 O doktorech, profesorech a universitách 326 /
 Předmluva ke knižnímu vydání Bílé nemoci 329 / Autor se brání 332 /
 To the Editor of Manchester Guardian 333

MATKA

- Předmluva ke knižnímu vydání Matky 334 / Interview 334 / Matka 335

Čtyři sloupky a několik glos na okraj 337–348

- Posedlost 339 / Shakespearův hrdina 340 / Co soudíte o Shawovi? 341 /
 Malý reformátor 341 / Do divadla chodím jen čistou výjimkou 343 /
 Rozhodně je divadlo mravní zkázkou 343 / Zvířata jako herci 343 /
 Naschvál nebudu psát o divadle 345 / Dopis 347

Závěr 349**Časový přehled 352****Doslov 354****Vydavatelova poznámka 363****Vysvětlivky k textu 367****Poznámky k obrazové příloze 385****Poznámky k ilustracím v textu 388****Jmenný rejstřík z Čapkových statí 390***K obrazové příloze za stranou 129 snímky 1—16**272 snímky 17—32*

O HERCIH A LIDECH KOLEM DIVADLA ZBLIZKA